

s touto spojených; ve všech ostatních záležitostech jsou výhradně jen referenty svých velitelů.

**Intercalare** zove se doba od uprázdnění obročí až do opětovného jeho obsazení. Jedná se zde o správu obročí po dobu tohoto uprázdnění, jakož i o užití a zúčtování výtěžků za tuto dobu.

#### I. Správa.

Jakmile uprázdněno bylo obročí (viz čl. »Obročí«), musí pro ně býti ustanoven ihned správce (prozatimní). Při uprázdnění biskupství volí kapitula, která vede po čas uprázdnění správu diecése, pro vykonávání práv biskupských vikáře. Prelátství řádová bývají spravována podle stanov dotyčného řádu zpravidla priorem jmenem konventu. Při jednoduchých obročích není obyčejně třeba žádné formální správy. Pro obročí duchovních správců ustanovuje biskup administradora. V Rakousku dosazuje obyčejně, bylo-li obročí nějaké uprázdněno smrtí držitele, děkan (vikář) ihned administradora, který prozatimně úřaduje až ku svému potvrzení, po případě až ku dosazení jiného administradora. Toto dosazení předloží se také zemskému úřadu ku potvrzení jmenem náboženského fondu. Pro správu duchovních záležitostí může býti dosazen »duchovní správce« a pro správu důchodů »hospodář« »oconomus«; z praktických důvodů přenáší se však obojí úřad na jednu osobu. Správce může vykonávati vůbec všechna práva a povinnosti, jež náležejí beneficiátovi, nesmí toliko příjem z obročí po čas svého úřadu pokládati za svůj, nýbrž musí z něho počet klásti (bližší pod č. II.), a ve příčině své výživy odkázán jest na služné upravené § 5 zák. ze dne 19. dubna 1885 č. 47 ř. z. viz čl. »Congrua«.

#### II. Důchody.

Na výnos obročí po dobu jeho neobsazení měl dle dekretů nárok z části kostel dotyčného benefícia, z části nástupce v toto obročí. Podle novějšího práva církevního měl výnos ten plynouti do papežské komory; tyto předpisy papežů 16. století nebyly však mimo Itálii zachovávány, nýbrž přednost dávána byla právem partikulárním a obyčejovým buď beneficiu neb jeho kostelu, anebo kostelu biskupskému nebo též určitým fondům. V Rakousku plyne následkem dv. d. ze dne 28. října 1783 výnos ten vesměs do náboženského fondu. To bylo stvrzeno též § 59 zák. ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z., při čemž zároveň zrušeny byly výjimky ve prospěch jednotlivých světských korporací (kapitol), aniž by tím dotknuty byly zvláštní poměry spočívající na ustanoveních nadačních (roz. ze dne 8. února 1882 sb. »Budwinski« č. 1293). § 59 cit. zák. byla též zrušena posavadní volnost obročí v době mezitimní při mensa communis zakládající se na dv. d. ze dne 8. února 1771 (nál. spr. s. dv. ze dne 6. prosince 1882 »Budwinski« č. 1581).

III. Za příčinou zjištění důchodů náležejících náboženskému fondu povinen jest správce po uplynutí svého úřadu, t. j. po opětovém obsazení obročí, podati především roční účet o všech příjmech a vydáních týkajících se benefícia jako takového, které se udály během »církevního« roku, do kterého spadá mezitimní správa. Tento t. zv. církevní rok není všude stejný; v Dolních a Horních Rakousích, Solnohradech, Korutanech, Štýrsku, Tyrolích a Vorarlberku trvá od 24. dubna roku jednoho až do 23. dubna incl. roku následujícího; odchylná a velmi spleťitá ustanovení v tomto směru platí pro Čechy, Moravu a Slezsko. Mezitimní správa může však trvati též déle, než po dobu jednoho roku církevního, ku př. od ledna

až do června roku občanského; v tomto případě musí se podati účet z obou roků církevních, do nichž doba ta padá, vyjímaje případ, že výtěžek druhého roku církevního jest roveň výtěžku roku prvního. Co v tomto účetním období vydal a přijal předchůdce pro beneficium, musí sobě správce vypsati z jeho úředních zápisů; nedostává-li se takových důkazů, zastupován jest předchůdce úřadem pozůstalostním; výkaz účtů ze správy mezitímní povinen jest správce sám vésti a ohledně zbývajících doby, po kterou již nástupce beneficium spravuje, musí od tohoto účet žádati. Čistý výnos po srážce všech výloh rozdělí se pak mezi 3 podílníky: předchůdce, náboženský fond a nástupce v beneficium pro rata temporis, t. j. podle počtu dní, který na každého z nich v roku církevním připadá. Na základě tohoto ročního účtu nebo protokolu o separaci plodů zřizuje se pak (na př. v Čechách také po předchozím zkoumání účtu toho v účetní kanceláři místodržitelství) vlastní účet interkalární, jenž není ničím jiným, nežli zúčtováním mezi správcem a náboženským fondem, pro který tento obročí spravoval a na kterém může také žádati náhradu škody. V tomto účtu uvedeny jsou ve příjmech mimo výnos obročí spadající do doby mezitímní též důchody nadační a štolní, ve vydáních pak plat náležející správci, a nepřevyšuje-li tento 30 zl. měsíčně, též odměna v diecesi obvyklá za persolvování mší nadačních (§ 16 vyk. nař. ku zák. ze dne 19. dubna 1885). Přebytek odvede se úřadu bernímu; byly-li však příjmy menší než vydání, dlužno žádati za doplnění z fondu náboženského prostřednictvím ordinariátu. Nároky náboženského fondu na náhradu škody proti správci náležejí před soudy a nikoli před úřady správní (nál. spr. s. dv. ze dne 2. ledna 1880 »Budwinski« c. 658). Pro obtíže, jaké často s vypočtením skutečného hospodářského výnosu spojeny bývají, dovoluje se často počítati pouze s jednoduchým výnosem katastrálním, a také v poradě zástupců české církevní provincie dne 17. května 1894 v Praze konané bylo navrženo, aby se tak vůbec dalo.

### Interusurium.

Zaplatí-li se věřiteli pohledávka nezúročitelná neb taková, jejíž úroky nedosahují obvyklé míry úrokové, před svou dospělostí, získá on tímto předčasným placením tak zv. interusurium (discont, sconto, rabatt). Jest otázkou, zda v jednotlivém případě oprávněn jest dlužník žádati za náhradu tohoto zisku. Jelikož podle ustanovení občanského a obchodního zákona nemůže věřitel přinucen býti k tomu, aby přijal předčasné placení, nezabývá se zákon vůbec interusuriem, takže nebyla-li náhrada tato umluvena, nelze ji také žádati. Jedině konkursní řád jedná v § 20, poslední větě, o náhradě interusuria. Kompensuje-li totiž věřitel konkursní podstaty svou nedospělou, nezúročitelnou pohledávku s pohledávkou, kterou má podstata proti němu, musí si nechati odečísti zákonné úroky za předčasné zaplacení své pohledávky. Zde rozřešena jest též otázka v římském právu velmi sporná, jak má se náhrada interusuria počítati. Konkursní řád přijal totiž tak zv. methodu Carpzovovu, dle kteréž se věřiteli odečtou zákonné úroky za meziprávní. Pro tento výpočet platí vzorec (pohledávka =  $p$ , míra úroková =  $u$ , čas =  $t$ , interusurium =  $i$ ):  $i = \frac{put}{100}$ . Nesprávnost tohoto počtu jest patrna: neboť je-li na př.  $u = 5$ ,  $t = 20$ , pak rovná se interusurium kapitálu. Mathematicky správná jest methoda Leibnitzova, dle které přísluší věřiteli ten obnos, jenž s připočtením úroků z úroků činí v den splatnosti